

Nr 97.

Ankom till riksdagens kansli den 13 maj 1916 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare.

(4:e avd.)

I en till riksdagen den 7 april 1916 avlåten, till statsutskottets förberedande behandling överlämnad proposition, nr 175, har Kungl. Maj:t under åberopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

dels besluta, att, för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare, skall bildas en lånefond av 3,500,000 kronor, från vilken lån må på högst sex år och mot 3 % ränta utan amorteringsskyldighet tilldelas städer, köpingar, landskommuner, municipalsamhällen och väghållningsdistrikt för inköp enligt i statsrådsprotokollet angiven plan av gatsten,

dels för ändamålet bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens utlåningsfonder» för 1917 anvisa ett anslag av 3,500,000 kronor, att utgå av lånemedel, med rätt för Kungl. Maj:t att förskottsvis under 1916 av tillgängliga medel utanordna beloppet,

dels, vid bifall till vad sålunda föreslagits, besluta, att de lånemedel för produktiva ändamål, som upptagas bland inkomsterna i 1917 års rikstat, skola höjas med 3,500,000 kronor,

dels ock medgiva, att ett belopp av högst 30,000 kronor må av sjätte huvudtitelns allmänna besparingar användas för bestridande av organisationskostnaderna för genomförande av omförmälda plan.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Då den förevarande framställningen ansluter sig till de åtgärder, som under riksdagens medverkan redan vidtagits i syfte att bekämpa arbets-

lösheten bland stenarbetarne, har utskottet ej haft något att invända mot inrättandet av den föreslagna lånefonden. Vad beträffar villkoren för åtnjutande av lån från fonden har utskottet väl ej kunnat undgå att finna den föreslagna räntefoten för lånen vara mycket låg i förhållande till den ränta, staten själv får vidkännas, men då fastställandet av en låg räntesats tydligen är förutsättningen för, att det med lånefonden avsedda ändamålet skall kunna ernås, har utskottet ej velat ifrågasätta någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag i omhandlade hänseende. Jämväl i övrigt har utskottet funnit sig böra biträda de i statsrådsprotokollet angivna grunderna för lånefondens användande. Utskottet har ej heller haft något att erinra mot förslaget angående bestridandet av kostnaderna för den centrala leveransmyndighetens verksamhet.

Utskottet har emellertid i förevarande sammanhang velat framhålla angelägenheten därav, att det — om så erfordras genom statens föranstaltande — undersökes, vilka framtidsutsikter, som kunna förefinnas för stenindustrien, på det att ej denna industri genom kostsamma statsåtgärder eller eljest genom konstlade medel under den nu pågående krisen uppehålls i större omfattning, än som kan anses berättigat med hänsyn till industriens i fråga möjligheter till framtida bestånd. Det är nämligen givetvis av vikt, att därest av en sådan undersökning skulle framgå, att antalet arbetare inom stenindustrien är större än vad som även efter krisens utgång kan förväntas bliva erforderligt, det sålunda befintliga överskottet av arbetare snarast möjligt beredes sysselsättning inom andra lämpliga yrken.

Under uttalande härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att, för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare, skall bildas en lånefond av 3,500,000 kronor, från vilken fond lån må på högst sex år och mot 3 % ränta utan amorteringsskyldighet tilldelas städer, köpingar, landskommuner, municipalsamhällen och väghållningsdistrikt för inköp av gatsten, enligt i statsrådsprotokollet över civilärenden för den 7 april 1916 angiven plan;

b) för ändamålet bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Statens utlåningsfonder» för 1917 anvisa ett anslag av 3,500,000 kronor med rätt för Kungl.

Maj:t att förskottsvis under 1916 av tillgängliga medel utanordna beloppet;

c) medgiva, att ett belopp av högst 30,000 kronor må av sjätte huvudtitelns allmänna besparingar användas för bestridande av organisationskostnaderna för genomförande av oförmälda plan.

Beträffande sättet för täckande av det under mom. b) oförmälda anslag kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva förslag, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 13 maj 1916.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.
